

DÖRDÜNCÜ DİL KURULTAYI ÇALIŞMA PROGRAMI

GENEL HÜKÜMLER

1. — Türk Dil Kurumu'nun Koruyucu Genel Başkanı Ulusal Önderimiz Cumhur Başkanımız İSMET İNÖNÜ'nün yüce himayeleri altında Dördüncü Türk Dil Kurultayı 10 Ağustos 1942 Pazartesi günü Ankara'da toplanacaktır.

2. — 10 Ağustos Pazartesi günü sabahı saat 10 da Kurultay üyeleri toplanarak, başta Kurum Başkanı olduğu halde Türk Dil Kurumu'nu kuran Ulu Önder ATATÜRK'ün muvakkat kabrini ziyaret edecekler ve onun mânevi huzurunda eğilerek muvakkat kabre Kurultay adına bir gelenk koyacaklardır.

3. — Kurultay genel toplantıları, 10 Ağustos Pazartesi, 13 Ağustos Perşembe ve 14 Ağustos Cuma günleri saat 10.30 da yapılacaktır. Kurultay Komisyonları, 10 Ağustos Pazartesi öğleden sonra ve 11 Ağustos Salı, 12 Ağustos Çarşamba günleri sabah ve öğleden sonra, toplanacaktır.

4. — Kurultay'ın hazırlanması işleri Kurum Genel Sekreterliğince yapılacak, bilimsel komisyona verilecek raporlar kolbaşılar ve uzmanlarca hazırlanıp Genel Merkez Kurulu kararına bağlanacak, Kurultay konuşmalarının yönetimi Kurultay Başkanlık Kurulu'nce düzenlenecektir.

5. — Kurultay Başkanlık Kurulu, Kurultay Başkanı, asbaşkan ve sekreterleriyle Kurum Başkan ve Genel Sekreterinden kurulur.

6. — Kurultay giderleri, Kurum bütçesinde açılan ayrımdan Kurum Genel Sekreterinin ödeme buyruğu üzerine Kurum Saymanlığınca yapılır.

7. — Kurultay hazırlanması işlerinde Kurum'un bütün uzman ve işyarları ödev alırlar. Gereklik görülürse bu iş için süreksiz uzman ve işyar da alınır.

KURULTAY HAZIRLIKLARI

8. — Kurultay hazırlıkları 11 Mayıs 1942 Pazartesi gününden başlar ve 8 Ağustos 1942 Cumartesi akşamı sona erer.

9. — Kurum Genel Sekreterliği 10 Mayıs 1942 den önce Kurultay'ın toplanacağını ilân eder ve hazırlıklar ilerleyince Kurultay'ın gündemiyle programın özeti gazeteler, ajans ve radyo ile herkese bildirilir. Bu bildiri uygun zamanlarda birkaç kere tekrarlanır.

10. — Kurultay'a üye veya dinleyici olarak gelmek isteyenler, en geç 15 Temmuz 1942 Çarşamba akşamına kadar bu isteklerini Kurum Genel Sekreterliğine yazıyla bildireceklerdir.

11. — Kurultay'da söz söylemek ve rey vermek hakkı, Kurum üyelerininindir.

12. — Hükümet, Ordu ve Parti erkânı, saygınlık, yabancı bilginler, İstanbul ve Ankara Üniversitesi Profesörleri, Matbuat Umum Müdürlüğü, Anadolu Ajansı, Ankara Radyosu, Basın Birliği, Türk Tarih, Coğrafya, Hukuk, İktisat Kurumları oruntakları ve Genel Merkez Kurulunun uygun bulacağı sayın kişiler Kurum'un davetlileri olarak Kurultay'da bulunabilirler.

13. — Birinci Türk Dil Kurultayı'nda bulunup Kurultay kararıyla Kurum üyeleri sayılmış olanlarla sonradan Kurum'a üye yazılmış olanlar, Kurum'un merkez ve dışarı örgütleri üyeleriyle Halkevleri oruntakları Kurum üyeleri olarak Kurultay'da bulunabilirler.

14. — Dinleyici olarak Kurultay'da bulunmak isteyenlere, salonda yer kalmasına bağlı olarak dinleyici giriş kâğıdı verilecektir.

Dinleyicilerin, Kurultay'da söz söylemek ve rey vermek hakları yoktur.

15. — Kurultay'a üye veya dinleyici olarak girmek isteyenlerin yazıları, Türk yazısıyla yazılmak, adları, soyadları ve adresleri okunaklı olmak, üye veya dinleyici olarak gelmek istedikleri açıkça bildirilmek şarttır.

Birinci Türk Dil Kurultayı üyeleri, o Kurultay listesine hangi ad ve sanla yazılmışlarsa onu da bildirmelidirler.

Türk yazısından başka yazıyla ve soyadsız istek yazıları hiç gelmemiş sayılır.

KURULTAY GİRME KÂĞITLARI

16. — Kurultay girme kâğıtları, renklerle birbirinden ayırdedilmek üzere dört türdür:

- a) Beyaz renkliler, Kurum'un davetlilerine.
- b) Mavi renkliler, Kurultay üyelerine.
- c) Sarı renkliler, dinleyicilere.
- d) Pembe renkliler, basın aytar ve fotoğrafçılarına verilir.

KURULTAY TUTULGALARI

17. — Kurultay genel toplantılarının tutulmalarını tutmak üzere geçen Kurultay'larda olduğu gibi Kamutay zabıt heyetinin görevlendirilmesi Kamutay Başkanlığından rica edilecektir.

Zabıt Müdürü, Kurultay Başkanlık Kurulu ve Kurum Genel Sekreterliğiyle temasta bulunarak önermeleri sıkı sıkıya kovalıyacak ve her genel toplantının sona ermesinden bir saat sonra ertesi toplantıda okunacak tutulga özetine esas olabilecek bir notu Kurultay Sekreterliğine verecektir.

Her genel toplantının geniş tutulgası üç nüsha olarak en geç 48 saat içinde Kurum Genel Sekreterliğine verilecektir.

18 — Komisyonların raporları, komisyonların başkan ve sekreterleri tarafından imzalanarak Kurultay Başkanlık Kurulu'na verilecektir.

KURULTAY ÇALIŞMALARI

19. — Kurultay; Kurum Başkanı olan Maarif Vekili'nin bir söyleviyle açılır ve hemen bir başkan, iki asbaşkan ve dört sekreter seçer.

Kurum Genel Sekreteri, iki Kurultay arasındaki iş ve çalışmalarını ve Genel Merkez Kurulu'nun hesaplarıyla ilerisi için düşüncelerini anlatan raporunu okur.

Kurultay, bundan sonra çalışma komisyonlarını seçer.

Kurultay'a davetli olan Fakülte ve Kurumlar adına Kurultay'ı kutlamak üzere söz söylemek isteyenlere bu toplantıda söz verilir.

20. — Kurultay Komisyonları şunlardır:

I. Yönetim Komisyonları :

- a) Tüzük Komisyonu.
- b) Önergeler Komisyonu.
- c) Bütçe Komisyonu.

II. Bilim Komisyonları :

- a) Lengüistik - Etimoloji Komisyonu.
- b) Gramer - Sentaks Komisyonu.
- c) Lúgat - Filoloji Komisyonu.

d) Terimler Komisyonu.

Bilim Komisyonları gerekli görürlerse aralarından küçük komisyonlar da ayırabilirler.

21. — Komisyonlar, kendi üyeleri içinden birer başkan, birer raporcu ve birer sekreter seçerler.

22. — Tüzük Komisyonu, Kurum Ana Tüzüğünde gerekli değişimleri ve buna katılacak maddeleri konuşup karara bağlar.

23. — Önergeler Komisyonu, Kurum çalışma programı taslağını ve Kurultay üyelerinin önermelerini gözden geçirerek kararlarını hazırlar.

24. — Hiçbir önerge Komisyon'dan geçmeden genel toplantıda konuşulamaz. Yalnız toplantı usulleri hakkındaki önermeler bunun dışındadır.

25. — Bütçe Komisyonu, iki Kurultay arasındaki Kurum kesin hesaplarını ve Kurum'un bütçe tüzüğünü gözden geçirerek karara bağlar.

26. — Yönetim Komisyonlarının raporları Kurultay Başkanlığı'na verilir ve son genel toplantıda Kurultay'ın kararına sunulur.

27. — Bilim Komisyonları, Kurum'ca kendilerine sunulacak raporlarla Kurultay üyelerinin ilgili önermelerini gözden geçirerek raporlarını verirler. Bu raporlar ikinci genel toplantıda Kurultay'ın onayına sunulur.

28. — Kurultay Başkanı ve asbaşkanlarıyla Kurum Başkan ve Genel Sekreteri her Komisyonda bulunabilir ve rey verebilirler.

29. — Komisyonlarda kararlar oy çoğunluğu ile verilir. Oy çoğunluğu, bulunan üyelerin yarısından çok oy ile elde edilir. Oylar denk gelirse Başkanın tuttuğu taraf üstün sayılır.

KURULTAY GÖRÜŞMELERİ VE KARARLARI

30. — Kurultay gündemi, Kurum Genel Merkez Kurulu'nce hazırlanır. Bu gündemde değişimler yapmak veya buna başka maddeler katmak Kurultay'ın hakkıdır.

31. — Kurultay kararları, el kaldırılarak verilir. Oy çoğunluğunu tayin etmek, Başkanlığın hakkıdır.

32. — Kurultay'da söz söyleyeceklerin sırasını ve gerekirse söz söyleme süresini Kurultay Başkanı tayin eder. Sadetten dışarı sözleri kesmek ve konuşmaları yönetmek Başkanlığın hakkıdır.

33. — Kurultay toplantı salonunda, gerek toplantı sırasında, gerek araverme zamanlarında sigara içilemez.

34. — Kurultay Komisyon raporları üzerine kararlarını verdikten sonra yeni Genel Merkez Kurulu'nu seçer ve Başkanın bir söyleviyle çalışmalarına son verir.

DÖRDÜNCÜ TÜRK DİL KURULTAYI

GÜNDEMİ

Birinci gün: 10 Ağustos 1942 Pazartesi

- I — Saat 10. Kurum Başkanı başta olarak Kurultay'a gelmiş bütün üyelerin toplanıp Atatürk'ün muvakkat kabrini ziyaretleri ve çelenk koyma.
- II — Saat 10.30. Birinci genel toplantı:
 - 1 — İstiklâl marşı
 - 2 — Kurum Başkanının açma söylevi
 - 3 — Kurultay Başkanlık Kurulu (bir başkan, iki asbaşkan, dört sekreter) seçimi
 - 4 — Kurum Genel Sekreterinin raporu
 - 5 — Kurultay Komisyonlarının seçimi
- III — Öğleden sonra. Komisyon çalışmaları:

İkinci gün: 11 Ağustos 1942 Salı

Komisyon çalışmaları.

Üçüncü gün: 12 Ağustos 1942 Çarşamba

Komisyon çalışmaları.

Dördüncü gün: 13 Ağustos 1942 Perşembe - İkinci Genel Toplantı :

- I — Geçen toplantı tutulga özetinin okunup onanması,
- II — Bilim Komisyonlarından gelen raporlar:
 - 1 — Lengüistik - Etimoloji Komisyonunun raporu
 - 2 — Lûgat - Filoloji Komisyonunun raporu
 - 3 — Gramer - Sentaks Komisyonunun raporu
 - 4 — Terim Komisyonunun raporu.

III— Kurultay'a gelen kâğıtlar.

Beşinci gün: 15 Ağustos 1942 Cuma - Üçüncü ve son genel toplantı:

- I. Geçen toplantı tutulga özetinin okunup onanması.
- II. Yönetim Komisyonlarından gelen raporlar:
 - 1 — Tüzük Komisyonu raporu ve yeni ana tüzüğün onanması;
 - 2 — Önergeler Komisyonunun raporları ve yeni çalışma programının onanması;
 3. — Bütçe Komisyonunun raporu ve geçen yıllar hesaplarından Genel Merkez Kurulu'nun aklanması.
- III. Yeni Genel Merkez Kurulu seçimi.
- IV. Bu toplantı tutulga özetinin okunup onanması.
- V. Kurultay Başkanının kapama söylevi.
- VI. İstiklâl marşı.